

Tämä sivu on konekäännetty [\[Linkki\]](#). Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännöissämme](#) [\[Linkki\]](#).

Päätös asiassa 819/2007/PB - Kieltäytyminen antamasta mahdollisuutta tutustua asiakirjaan, joka liittyy tietojen säilyttämistä koskevaan oikeudenkäyntiin

Päätös

Kanteluasia 819/2007/PB - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 29/05/2007 - Päätökset, pvm 16/12/2009

Komissio kieltäytyi antamasta mahdollisuutta tutustua Irlannin hakemukseen, joka liittyi unionin tuomioistuimessa käsiteltävään asiaan. Asia koski pyyntöä kumota direktiivi 2006/24/EY sähköisissä viestintäpalveluissa olevien tietojen säilyttämisestä.

Komissio katsoi, että oikeudenkäynnin kannalta olisi vahingollista antaa yleisölle mahdollisuus tutustua Irlannin hakemukseen. Se nojautui poikkeukseen EU:n lainsäädännössä, joka koskee yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, nimittäin asetuksessa 1049/2001.

Kantelija ei ollut asiasta samaa mieltä. Hän huomautti, että vaikka komission tarkoittama poikkeus olikin sovellettavissa, kysymykseen tuli "ylivoimainen yleinen etu" Irlannin hakemuksen osalta. Hän viittasi asetuksen 1049/2001 säännökseen, jossa määrätään, että silloinkin, kun asiakirjoihin tutustumista koskeva poikkeus on sovellettavissa, kyseeseen voi tulla "ylivoimainen yleinen etu".

Oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana ensimmäisen asteen tuomioistuin antoi päätöksen, jonka mukaan oikeusjutun osapuolten toimittamat asiakirjat ovat normaalisti salassa pidettäviä ennen kuin mahdollinen suullinen käsittely on pidetty. Oikeusasiamiehen käsiteltävänä olevassa tapauksessa komissio epäsi yleisön mahdollisuuden tutustua asiakirjaan ajankohtana, jolloin suullista käsittelyä ei ollut vielä pidetty. Komission päätöksen sisältö oli siis oikea silloin, kun kyseinen päätös tehtiin.

Unionin tuomioistuin piti tämän jälkeen suullisen käsittelyn Irlannin vireille panemassa asiassa. Oikeusasiamies katsoi, että suullisen käsittelyn jälkeen komission oli annettava pätevät syyt kieltäytymiseensä antamasta yleisölle mahdollisuutta tutustua Irlannin hakemukseen. Hän

perusti kantansa edellä mainittuun ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätökseen. Komissio kieltäytyi kuitenkin edelleen antamasta tutustumismahdollisuutta eikä esittänyt päteviä syitä siihen. Oikeusasiamies antoi tämän johdosta kriittisen huomautuksen.

Oikeusasiamies epäili edelleen, oliko komissio itse asiassa jättänyt huomiotta asiaa koskevan tulkinnan edellä mainitussa ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksessä. Näytti siltä, että komissio oli saattanut tehdä niin, koska kyseiseen päätökseen oli haettu muutosta unionin tuomioistuimesta, jonka päätös voisi tietenkin muuttaa riitautetun päätöksen asiaan liittyviä osia.

Oikeusasiamies ilmaisi lisähuomautuksessaan käsityksensä, että muutoksenhaku unionin tuomioistuimessa ei oikeuta jättämään huomiotta siinä päätöksessä esitettyä tulkintaa, josta valitetaan. Oikeusasiamies kehotti komissiota toimittamaan asiaan liittyvää tietoa ja kommentteja sen kannasta ja käytännöistä tämän asian suhteen.

Kantelijan väitteen "ylivoimaisesta yleisestä edusta" oikeusasiamies katsoi olevan perusteeton.

KANTELUN TAUSTA

1. Kantelija esitti 23 päivänä lokakuuta 2006 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 [1], jäljempänä 'asetus 1049/2001' [1], mukaisesti komissiolle pyynnön saada tutustua jäljennökseen Irlannin yhteisöjen tuomioistuimelle tekemästä hakemuksesta. Kanteessa vaadittiin yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/24/EY kumoamista (asia C-301/06, *Irlanti v. neuvosto ja parlamentti* [2]).

2. Komissio hylkäsi kantelijan pyynnön 16. marraskuuta 2006 "tuomioistuinkäsittelyjen" suojaamiseen tarkoitetun poikkeuksen perusteella (asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toinen luetelmakohta). Se mainitsi kaksi keskeistä huolenaihetta: *yhtäältä* tällaisen oikeudenkäynnin asianosaisten oli voitava toimia riippumattomasti kaikista ulkoisista vaikutuksista, erityisesti eturyhmistä mahdollisesti peräisin olevista vaikutuksista, ja toisaalta *tuomioistuinkäsittelyn* oli voitava tapahtua häiriöttömässä ilmapiirissä.

3. Komissio totesi lisäksi, että ylivoimaista yleistä etua, joka edellyttää tietojen ilmaisemista, ei voitu tunnistaa ja että osittaista oikeutta tutustua asiakirjoihin ei voitu myöntää, koska kyseessä oleva asiakirja kokonaisuudessaan kuului edellä mainitun poikkeuksen soveltamisalaan.

4. Komissio huomautti myös, että Irlannin kumoamisvaatimuksen keskeiset kohdat oli jo julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

5. Kantelija esitti 16. marraskuuta 2006 asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisen uudistetun pyynnön ja väitti, että komission mainitsemaa poikkeusta ei sovelleta. Kantelija katsoi myös

tiivistetysti, että tietojen ilmaisemista koskeva yleinen etu oli *ylivoimainen*, koska tietosuoja on erityisen tärkeä perusoikeus, josta unionin tuomioistuin oli jo antanut päätöksen (hän näytti viittaavan yhdistettyihin asioihin C-317/04 ja C-318/04, *parlamentti v. neuvosto* (C-317/4) ja *komissio* (C-318/04) [3]), ja koska Irlannin riitauttamasta direktiivistä käytiin vilkasta julkista keskustelua.

6. Komissio vastasi 19 päivänä maaliskuuta 2007 kantelijan uudistettuun pyyntöön saada tutustua asiakirjoihin ja vahvisti olennaisilta osin kieltäytymisensä.

7. Kantelija väitti oikeusasiamiehelle tekemässään kantelussa, että poikkeus, johon komissio vetoaa, oli pätemätön ja että vaikka se olisikin pätevä, komissio katsoi virheellisesti, ettei käyttöoikeuden myöntämisellä ollut ”ylivoimaista yleistä etua”.

TUTKIMUKSEN KOHDE

8. Oikeusasiamies aloitti 29. toukokuuta 2006 tutkimuksen seuraavista väitteistä ja väitteistä:

Komissio ei ole toiminut asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisesti hylätessään kantelijan uudistetun hakemuksen.

Komission olisi annettava hänelle oikeus tutustua hänen uudistetussa hakemuksessaan pyydettyyn asiakirjaan.

TUTKIMUS

9. Oikeusasiamies toimitti kantelun Euroopan komission puheenjohtajalle 29. toukokuuta 2007. Komissio antoi lausuntonsa 13. syyskuuta 2007. Oikeusasiamies suoritti lisätutkimuksia 28. syyskuuta 2007 ja ilmoitti asiasta kantelijalle. Komissio toimitti 22.1.2008 täydentävän lausuntonsa vastauksena näihin lisätutkimuksiin. Oikeusasiamies lähetti kantelijalle komission alustavat ja täydentävät lausunnot ja kehotti esittämään huomautuksia. Kantelija esitti huomautuksensa 3 päivänä helmikuuta 2008. Asiaa koskevan alustavan arvioinnin ja siihen liittyvän kirjeenvaihdon jälkeen kantelija ilmoitti 25. kesäkuuta 2008 oikeusasiamiehelle, että suullinen kuuleminen asiassa C-301/06 järjestetään 1. heinäkuuta 2008. Hänen mukaansa komissiolla olisi sen jälkeen velvollisuus ilmoittaa Irlannin hakemus. Näiden tietojen perusteella oikeusasiamies lähetti 15 päivänä heinäkuuta 2008 komissiolle kirjeen, jossa se tiedusteli, harkitseeko se kyseisen asiakirjan luovuttamista asiassa C-301/06 järjestetyn suullisen kuulemisen jälkeen. Komissio vastasi oikeusasiamiehen kysymykseen 1.12.2008 kieltävästi. Tämän jälkeen oikeusasiamies toimitti vastauksen kantelijalle, joka muistutuksen jälkeen esitti huomautuksensa 1. huhtikuuta 2009 ja totesi, että koska asian C-301/06 käsittely oli päättynyt, riidanalainen asiakirja olisi nyt julkistettava.

OIKEUSASIAMIEHEN ANALYYSI JA PÄÄTELMÄT

A. Väite siitä, että kantelijan uudistettu hakemus on hylätty asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisesti

Oikeusasiamiehelle esitetyt perustelut

10. Komissio hylkäsi kantelijan uudistetun pyynnön saada tutustua Irlannin asiassa C-301/06, *Irlanti vastaan neuvosto ja parlamentti* [4], esittämän hakemuksen käsittelyyn. Se katsoi, että tämä asiakirja kuuluu asetuksen 1049/2001 4 artiklan toisen luetelmakohdan soveltamisalaan (tuomioistuinkäsittelyjen suoja) [5]. Kantelija väitti, että komission mainitsemaa poikkeusta ei sovelleta. Hän katsoi myös, että julkistamista koskeva *yleinen* etu on – 4 artiklan 2 kohdan viimeisessä kohdassa [6] tarkoitetulla tavalla tärkeä – koska yhteenvetona tietosuoja on erityisen tärkeä perusoikeus, josta unionin tuomioistuin oli jo antanut päätöksen (hän näytti viittaavan yhdistettyihin asioihin C-317/04 ja C-318/04, *parlamentti v. neuvosto* (C-317/04) ja *komissio* (C-318/04) [7]), ja koska Irlannin riitauttamasta direktiivistä käytiin vilkasta julkista keskustelua.

11. Täydentävässä lausunnossaan komissio totesi ymmärtävänsä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-36/04, *Association de la Presse Internationale vastaan komissio*, antaman tuomion [8] tarkoittavan, että ennen suullista käsittelyä asianosaisten lausumat kuuluvat asetuksen 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan. Tuolloin unionin tuomioistuin ei ollut vielä käsitellyt kyseistä asiaa eli asiassa C-301/06, *Irlanti vastaan neuvosto ja parlamentti*, [9] annettua tuomiota. Näin ollen komissio vahvisti kieltäytyneensä antamasta oikeutta tutustua Irlannin esittämään hakemukseen. Toimielin vahvisti lisäksi näkemyksensä, jonka mukaan tietojen ilmaisemiseen ei liittynyt ”ylivoimaista yleistä etua”.

12. Huomautuksissaan kantelija ilmaisi ymmärtävänsä komission asiassa T-36/04, *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* [10] tekemän tulkinnan. Hän huomautti kuitenkin, että hän ei ole edelleenkään samaa mieltä komission näkemyksestä, jonka mukaan tietojen ilmaisemiseen ei liity ”ylivoimaista yleistä etua”.

13. Kantelija kiinnitti tämän jälkeen oikeusasiamiehen huomion siihen, että asiassa C-301/06 järjestettävä suullinen kuuleminen järjestetään 1. heinäkuuta 2008 ja että hänen mukaansa komission olisi sen jälkeen ilmoitettava Irlannin hakemus. Oikeusasiamies pyysi komissiota kommentoimaan asiaa.

14. Tämän jälkeen komissio toimitti vastauksen, jossa se esitti seuraavan kannan:

15. Asiassa T-36/04, *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* [11] antamassaan tuomiossa, joka koski yleisön mahdollisuutta tutustua komission omiin kirjelmiin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi seuraavaa: ”*kuulemisen jälkeen komissiolla on velvollisuus arvioida konkreettisesti kutakin pyydettyä asiakirjaa sen konkreettisen sisällön perusteella, voidaanko se ilmaista tai aiheuttaako sen sisältämien tietojen ilmaiseminen*

vahinkoa siinä tarkoitettulle tuomioistuinmenettelylle” (82 kohta). Tästä tuomiosta ei voida päätellä, että unionin tuomioistuimelle toimitetut kirjalliset lausumat olisi ilmaistava ilman eri toimenpiteitä suullisen käsittelyn jälkeen.

16. Samassa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin muistutti, että yhteisöjen tuomioistuimet pitävät asianosaisten kirjelmiä luottamuksellisina yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön mukaisesti, jota sovelletaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestykseen sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan ohjeisiin (87 kohta).

17. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että edellä mainitut säännökset:

” ei kuitenkaan kielletä asianosaisia ilmaisemasta omia kirjelmiään, koska yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että missään säännöksessä tai määräyksessä ei sallita tai estetä oikeudenkäynnin osapuolia ilmaisemasta omia kirjallisia huomautuksiaan kolmansille ja että lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen voisi haitata hyvää oikeudenkäyttöä, mikä ei ollut asian laita käsiteltävänä olevassa asiassa, periaatteena on, että osapuolet voivat vapaasti ilmaista omat kirjalliset huomautuksensa (määräys Saksa v. parlamentti ja neuvosto, (...)). ”

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei katsonut, että asianosaiset voisivat vapaasti ilmaista muiden asianosaisten lausumat.

18. Huolimatta siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-36/04 antamaa tuomiota (asiat C-514/07, C-528/07 ja C-532/07) on tällä hetkellä valituksen kohteena, komissio katsoo, ettei tästä tuomiosta voida päätellä, että komissiolla olisi velvollisuus ilmaista toisen asianosaisen kirjalliset lausumat suullisen käsittelyn jälkeen.

19. Vastaus, joka sisälsi edellä mainitun komission kannan, toimitettiin kantelijalle. Hän pysytti väitteensä ja lisäsi, että asia C-301/06 oli saatettu päätökseen. Sen vuoksi pääsy olisi joka tapauksessa myönnettävä.

Oikeusasiamiehen arviointi

20. Kun otetaan huomioon tämä tässä tutkimuksessa tapahtunut kehitys ja siihen liittyvät ulkoiset tapahtumat, oikeusasiamiehen arvio kattaa väistämättä kaksi kysymystä: Ensinnäkin on tutkittava, oliko kantelijan uudistettua hakemusta koskeva komission päätös asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukainen sen tekohetkellä. Toiseksi on tutkittava, onko komission tämän tutkimuksen aikana esittämä kanta, joka liittyy tämän kanneperusteen aloittamisen jälkeisiin tapahtumiin, asetuksen 1049/2001 mukainen.

21. Arvioinnin ensimmäisen osan suorittamiseksi on syytä muistuttaa yksityiskohtaisesti kantelijan uudistetusta hakemuksesta 19 päivänä maaliskuuta 2007 tehdyn komission päätöksen sisällöstä.

22. Päätöksessään komissio vahvisti kantansa, jonka mukaan Irlannin kannetta asiassa C-301/06 ei voitu ilmaista, kun otetaan huomioon asetuksen 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa säädetty tuomioistuinkäsittelyn suojaa koskeva poikkeus. Se esitti tämän kannan tueksi seuraavat perustelut: ensinnäkin tällaisen oikeudenkäynnin asianosaisten oli voitava toimia riippumattomasti kaikista ulkoisista vaikutuksista; toiseksi kanteiden ja muiden asiakirjojen ilmaiseminen tuomioistuinkäsittelyn aikana vahingoittaisi asianosaisten puolustautumisoikeuksia ja vaikuttaisi unionin tuomioistuimelle esitettyjen oikeudellisten perustelujen muotoiluun ja käyttöön.

23. Edellä esitetyn kantansa tueksi komissio viittasi asiaan T-92/98, *Interport II* , 40 kohta ja asiassa T-174/95, *Svenska Journalistförbundet v. neuvosto* , annetun tuomion 10 kohtaan.

24. Ensimmäisessä komission mainitsemassa asiassa *Interport II* ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki seuraavat merkitykselliset toteamukset:

” 40 Edellä esitetyn perusteella ja kun otetaan huomioon vaatimus tulkita poikkeusta suppeasti, käsitettä ”tuomioistuinmenettely” on tulkittava siten, että yleisen edun suojaaminen on esteenä sille, että komission laatimien asiakirjojen sisältö ilmaistaan yksinomaan tiettyä tuomioistuinmenettelyä varten.

41 Sanalla ”komission yksinomaan tiettyä tuomioistuinkäsittelyä varten laatimat asiakirjat” on ymmärrettävä tarkoitettavan paitsi kirjelmiä tai muita asiakirjoja, asian tutkimista tuomioistuimessa koskevia sisäisiä asiakirjoja, myös asianomaisen pääosaston ja oikeudellisen yksikön tai asianajajan toimiston välistä kirjeenvaihtoa. Tämän poikkeuksen soveltamisalan määritelmän tarkoituksena on varmistaa sekä komission sisällä tehdyn työn suojelu että luottamuksellisuus ja asianajajien ammattisalaisuuden turvaaminen.”

25. Toisessa mainitussa asiassa *Svenska Journalistförbundet vastaan neuvosto* ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki seuraavat merkitykselliset toteamukset:

” Tilintarkastustuomioistuimen havainnot

135 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyä sääntelevien sääntöjen mukaan asianosaisilla on oikeus saada suojaa kirjelmien ja todisteiden väärinkäyttöä vastaan. Kirjaajan 3.3.1994 antaman ohjeen (EYVL 1994, L 78, s. 32) 5 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaan yksikään yksityinen tai julkinen ei voi saada tutustua asiakirja-aineistoon tai oikeudenkäyntiasiakirjoihin ilman presidentin nimenomaista lupaa asianosaisten kuulemisen jälkeen. Lisäksi työjärjestyksen 116 artiklan 2 kohdan mukaan puheenjohtaja voi jättää väliintulijalle toimitettujen asiakirjojen ulkopuolelle salaiset tai luottamukselliset asiakirjat.

136 Nämä säännökset ilmentävät asianmukaista oikeudenkäyttöä koskevaa yleistä periaatetta, jonka mukaan osapuolilla on oikeus puolustaa etujaan ilman ulkopuolista vaikutusvaltaa ja erityisesti yleisön vaikutusvaltaa.

137 Tästä seuraa, että asianosaisella, jolle on myönnetty oikeus tutustua muiden asianosaisten oikeudenkäyntiasiakirjoihin, on oikeus käyttää näitä asiakirjoja ainoastaan oman asiansa käsittelemiseksi eikä mihinkään muuhun tarkoitukseen, mukaan lukien yleisön moittiminen muiden asianosaisten esittämistä väitteistä.

138 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että kantajan toimilla, jotka koskivat vastineen muokatun version julkaisemista internetissä yhdessä yleisön kehotuksen kanssa, joka koski heidän huomautustensa lähettämistä neuvoston asiamiehille ja näiden asiamiesten puhelin- ja faksinumeroiden ilmoittamista, oli tarkoitus painostaa neuvostoa ja herättää julkista kritiikkiä toimielimen asiamiehiä kohtaan heidän hoitaessaan tehtäviään.

139 Kantajan kanteissa oli kyse menettelyn väärinkäytöstä, joka otetaan huomioon kulujen korvaamisessa (ks. jäljempänä 140 kohta), kun otetaan huomioon erityisesti se, että tämä välikohtaus johti menettelyn keskeyttämiseen ja että asianosaisten oli esitettävä tältä osin lisähuomautuksia. ”

26. Oikeusasiamies toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin teki asiassa C-376/98, *Saksa v. parlamentti ja neuvosto* [12], 3 päivänä huhtikuuta 2000 antamassaan määräyksessä seuraavat päätelmät (kursivointi tässä):

”Salassapitoperiaatteen loukkaamisen osalta ei ole olemassa sääntöä tai säännöstä, jonka mukaan menettelyn osapuolilla olisi oikeus tai estetty ilmaisemasta omia kirjallisia huomautuksiaan kolmansille osapuolille. Lukuun ottamatta **poikkeustapauksia**, joissa asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen voisi haitata hyvää oikeudenkäyttöä, kuten tässä tapauksessa, **periaatteena on, että asianosaiset voivat vapaasti ilmaista omat kirjalliset huomautuksensa.** ”

27. Unionin tuomioistuin totesi näin ollen, että on olemassa periaate, jonka mukaan asianosaiset voivat vapaasti ilmaista omat kirjalliset huomautuksensa, ja että hyvän oikeudenkäytön voidaan olettaa vaikuttavan haitallisesti vain poikkeustapauksissa.

28. Nyt käsiteltävässä asiassa komissio ei näytä ottaneen huomioon edellä mainittua yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä päättäessään kantelijan uudistetusta hakemuksesta. Jos edellä mainittu unionin tuomioistuimen määräys olisi otettu asianmukaisesti huomioon, asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 säädetty tärkeä menettelyvaihe olisi ollut ilmeisempi eli asianomaisen kolmannen osapuolen, tässä tapauksessa Irlannin, kuuleminen tietojen ilmaisemisen osalta (4 artiklan 4 kohta). On totta, että tämä kuuleminen on pakollista ainoastaan ”*paitsi jos on selvää, että asiakirja on julkistettava tai sitä ei saa luovuttaa*”. Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen edellä mainitussa määräyksessä mainitsema periaate, ei kuitenkaan voida kohtuudella väittää, että asiakirjan luovuttamatta jättäminen olisi ollut ”selkeää”. Näin ollen komission olisi pitänyt kuulla Irlantia edellä mainitun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 4 kohdan nojalla. Se, ettei se tehnyt päätöstä uudistetusta hakemuksesta, oli oikeusasiamiehen mukaan puutteellista sen käsitellessä kantelijan pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin.

29. Oikeusasiamies toteaa kuitenkin, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen

asiassa T-36/04, *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* , antama tuomio [13] näyttää vahvistavan, että yhteisöjen tuomioistuimissa esitettyjä hakemuksia ei saa julkistaa, kunnes asianomainen tuomioistuin on päättänyt, onko suullinen käsittely järjestettävä vai ei. Komission kielteinen päätös kantelijan uudistetusta hakemuksesta tehtiin aikana, jolloin tällaista päätöstä ei ollut tehty. Se oli siis aineellisesti pätevä.

30. Mahdollisen ylivoimaisen yleisen edun osalta oikeusasiamies ei katso, että kantelija olisi esittänyt tietoja tai väitteitä, jotka osoittaisivat tällaisen edun olemassaolon asetuksessa 1049/2001 tarkoitetulla tavalla. Tehdessään tämän toteamuksen oikeusasiamies viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* [14] esittämiin merkityksellisiin näkökohtiin ja toteamuksiin ja erityisesti huomautuksiinsa, jotka koskevat unionin oikeudenkäynneissä vallitsevaa avoimuuden tasoa (98–99 kohta), toteamustaan, jonka mukaan pääsyn rajoittaminen ei ole missään tapauksessa ehdotonta (100 kohta), ja arviointitasoa , jota se on soveltanut kyseisessä asiassa komission päätöksen osalta (*"ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä"* (tuomion 101 kohta).

31. Siltä osin kuin on kyse toisesta, nyt tarkasteltavasta kysymyksestä eli siitä, onko komissio esittänyt pätevän kannan nyt käsiteltävän kantelun jälkeiseen merkitykselliseen kehitykseen nähden, on tutkittava komission kanta asiassa C-301/06 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen.

32. Kuten edellä on todettu, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin näytti asiassa T-36/04, *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* [15] antamassaan tuomiossa [15] vahvistaneen, että yhteisöjen tuomioistuimissa esitettyjä hakemuksia ei saa julkistaa, kunnes asianomainen tuomioistuin on päättänyt, onko suullinen käsittely järjestettävä vai ei. Oikeusasiamies pitää luonnollisena, että kantelija odotti komission ainakin tarkistavan päätöstään mahdollisesta tutustuttavuudesta asiassa C-301/06 pidetyn suullisen käsittelyn päätteeksi. Tämän vuoksi oikeusasiamies pyysi komissiota vastaamaan tähän asiaan lisätutkimuskirjeellä.

33. Komission vastausta ei voida pitää tyydyttävänä. Se täsmensi ensinnäkin, että yhteisöjen tuomioistuimen asiassa *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* antamasta tuomiosta ei voida päätellä, että unionin tuomioistuimelle toimitetut kirjalliset lausumat olisi *"ilmoitettava automaattisesti suullisen käsittelyn jälkeen"* (kursivointi tässä). Se viittasi kyseisessä tuomiossa seuraavaan toteamukseen: *"kuulemisen jälkeen komissiolla on velvollisuus arvioida konkreettisesti kutakin pyydettyä asiakirjaa sen konkreettisen sisällön perusteella, voidaanko se ilmaista tai aiheuttaako sen sisältämien tietojen ilmaiseminen vahinkoa siinä tarkoitetulle tuomioistuimenmenettelylle"* (82 kohta). Toiseksi komissio viittasi edellä 26 kohdassa mainittuun yhteisöjen tuomioistuimen määräykseen ja totesi, että *"yhteisöjen tuomioistuin ei katsonut, että asianosaisten voivat vapaasti ilmaista muiden asianosaisten lausumat"* (kursivointi tässä). kolmanneksi komissio totesi jälleen asiassa *Association de la Presse Internationale vastaan komissio* annetusta tuomiosta, että *"tämästä tuomiosta ei voida päätellä, että komissiolla olisi velvollisuus ilmaista toisen asianosaisten kirjalliset lausumat suullisen käsittelyn jälkeen"* (kursivointi tässä).

34. Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisen asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi

koskevan pyynnön osalta edellä esitetyt komission lausunnot eivät ole hyödyllisiä. Komissio on esittänyt kolme lausumaa siitä, mitä tuomioistuin ei ole todennut, eikä kummallakaan ole ilmeistä merkitystä asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamisen kannalta. Merkityksellinen velvollisuus, joka oikeusasiamiehen mukaan voidaan loogisesti johtaa edellä mainitusta oikeuskäytännöstä, sisältyy seuraavaan edellä mainittuun lausuntoon, johon myös komissio itse viittaa: ” *kuulemisen jälkeen* komissiolla on velvollisuus arvioida konkreettisesti kutakin pyydettyä asiakirjaa sen konkreettisen sisällön perusteella, voidaanko se ilmaista tai aiheuttaako sen sisältämien tietojen ilmaiseminen vahinkoa siinä tarkoitetulle tuomioistuinmenettelylle” (82 kohta).

35. Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen aiemmin mainitsema periaate, jonka mukaan asianosaiset voivat vapaasti ilmaista omat kirjalliset huomautuksensa, vaikuttaa siltä, että komissiolla oli asiassa C-301/06, *Irlanti vastaan neuvosto ja parlamentti*, käydyin istunnon jälkeen velvollisuus kuulla Irlantia asetuksen 1049/2001 4 artiklan 4 kohdan nojalla kyseessä olevan asiakirjan sisältämien tietojen ilmaisemisesta ja tämän jälkeen arvioida konkreettisesti kyseisen asiakirjan julkista tai luottamuksellisuutta. Sen laiminlyönti on hallinnollinen epäkohta, ja oikeusasiamies esittää jäljempänä vastaavan kriittisen huomautuksen.

36. Edellä esitetyn toteamuksen lisäksi oikeusasiamies huomauttaa, että komission vastauksesta voi saada sellaisen vaikutelman, että kun otetaan huomioon, että *Association de la Presse Internationale v. komissio* on valittanut yhteisöjen tuomioistuimeen, se on tosiasiallisesti päättänyt jättää edellä mainitun säännön huomiotta. Oikeusasiamies ei pidä asianmukaisena jättää tätä seikkaa huomiotta. Oikeusasiamiehen käsityksen mukaan muutoksenhaku unionin tuomioistuimeen ei oikeuta päätöstä olla ottamatta huomioon tuomioistuimen tuomiossa esitettyä tulkintaa, josta on tehty valitus. Oikeusasiamies katsoo näin ollen aiheelliseksi esittää päätöksen lopussa lisähuomautuksen, johon komissiota pyydetään vastaamaan vuoden 2009 kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten seurantamenettelyn yhteydessä.

37. Nyt käsiteltävän asian tosiseikoista oikeusasiamies toteaa, että oikeudenkäynnit asiassa C-301/06 ovat tällä välin päättyneet, mutta kantelija ei ilmeisesti ole saanut komissiolta muuta asiaankuuluvaa vastausta, joka olisi muotoiltu tämän kehityksen perusteella. Kun otetaan huomioon, että edellä 35–36 kohdassa esitetyt oikeusasiamiehen toteamukset koskevat erityisesti jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä edellä mainitussa vireillä olevassa tuomioistuinmenettelyssä, tässä vaiheessa ei olisi tarkoituksenmukaista antaa sovintoratkaisua koskevaa ehdotusta tai suositusluonnosta. Oikeusasiamies luottaa kuitenkin siihen, että koska asian C-301/06 käsittely on päättynyt, komissio ilmoittaa kantelijalle kantansa tutustumispyyntöön ja tekee sen hyvissä ajoin.

C. Päätelmät

Kantelua koskevan tutkimuksensa perusteella oikeusasiamies päättää asian käsittelyn seuraavalla kriittisellä huomautuksella:

Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen aiemmin mainitsema periaate, jonka mukaan asianosaiset voivat vapaasti ilmaista omat kirjalliset huomautuksensa, vaikuttaa siltä, että komissiolla oli asiassa C-301/06, *Irlanti vastaan neuvosto ja parlamentti*, käydyn istunnon jälkeen velvollisuus kuulla Irlantia asetuksen 1049/2001 4 artiklan 4 kohdan nojalla kyseessä olevan asiakirjan sisältämien tietojen ilmaisemisesta ja tämän jälkeen arvioida konkreettisesti asiakirjan julkista tai luottamuksellisuutta. Sen laiminlyönti on hallinnollinen epäkohta.

Päätöksestä ilmoitetaan kantelijalle ja Euroopan komissiolle.

LISÄHUOMAUTUS

Oikeusasiamiehen käsityksen mukaan muutoksenhaku unionin tuomioistuimeen ei oikeuta päätöstä olla ottamatta huomioon tuomioistuimen tuomiossa esitettyä tulkintaa, josta on tehty valitus. Oikeusasiamies olisi kiitollinen, jos komissio voisi antaa asiaankuuluvia tietoja ja huomautuksia kannastaan ja käytännöistään tässä asiassa.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Tehty Strasbourgissa 16 päivänä joulukuuta 2009

[1] EYVL 2001, L 145, s. 43.

[2] Asia C-301/06, *Irlanti v. neuvosto ja parlamentti*, EUVL 2006, C 237, s. 5.

[3] Yhdistetyt asiat C-317/04 ja C-318/04, *parlamentti v. neuvosto* (C-317/4) ja *komissio* (C-318/04), Kok. 2006, s. I-4721.

[4] Edellä mainittu asia C- 301/06, *Irlanti v. neuvosto ja parlamentti*.

[5] Komissio esitti myös joitakin huomautuksia asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdasta (jäsenvaltion ennakkosuostumus tietojen ilmaisemisesta). Jäljempänä esitettyjen toteamusten perusteella näitä huomautuksia ei ole ollut tarpeen tutkia tässä päätöksessä.

[6] ” 2. Toimielinten on evättävä oikeus tutustua asiakirjaan, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi seuraavien henkilöiden suoja:

— luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kaupalliset edut, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet,

— tuomioistuinmenettely ja oikeudellinen neuvonta,

— tarkastusten, tutkimusten ja tilintarkastusten tarkoitus,

paitsi jos ylivoimainen yleinen etu edellyttää tietojen ilmaisemista. ”

[7] Edellä mainitut yhdistetyt asiat C-317/04 ja C-318/04, *parlamentti v. neuvosto* (C-317/4) ja *komissio* (C-318/04).

[8] Asia T-36/04, *Association de la Presse Internationale v. komissio* , Kok. 2007, s. II-3201.

[9] Edellä mainittu asia C- 301/06, *Irlanti v. neuvosto ja parlamentti* .

[10] Edellä mainittu asia T-36/04 *Association de la Presse Internationale v. komissio* .

[11] Em. asia *Association de la Presse Internationale v. komissio*, asia T-36/04, *Association de la Presse Internationale v. komissio* .

[12] Yhteisöjen tuomioistuimen määräys 3.4.2000, *Saksa v. parlamentti ja neuvosto* , Kok. 2000, s. I-2247.

[13] Em. asia *Association de la Presse Internationale v. komissio*, asia T-36/04, *Association de la Presse Internationale v. komissio* .

[14] Em. asia *Association de la Presse Internationale v. komissio*, asia T-36/04, *Association de la Presse Internationale v. komissio* .

[15] Em. asia *Association de la Presse Internationale v. komissio*, asia T-36/04, *Association de la Presse Internationale v. komissio* .